

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Dæmones dipsadas dicimus, vnde ad Deum recurrentum, vt eorum refrœnes malitiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

legione demonum curaret, illi vero perspectam haberent eius virtutem, & se ab illo expelli iam contemiserent, in porcorum intrandi gregem palcentem in agris petiere facultatem: *Permitte nos intrare in porcos.* Cum enim tanto numero demones convenissent, & cum sique tanta esset potestas, eam tamen habebant limitatam, ut ne letum quidem porcorum minimi possent contingere nisi Christo illis annuente: *Spiritus immundi* (satur Augusti.) *nec in porcos irent, nisi hoc illis benignus ille Salvator parentibus (quos ceri in abyssum posset velagare) concederet, necessariam docerens volens, ut scilicet noverimus, nihil minus eos posse suapoteestate nocere hominibus, quin et pecoribus qualibuscumque potuerunt.*

Marc. 5. 12.
D. AVG.
D. CHR.
Ho. 3. de patien.
Iob.
Tom. 1.

Supposita hac doctrina declarat D. Chryso-
 cur dicitur assistentibus Deo Angelis ad omnem
 paratis obedientiam interfuisse Satanas: *Affuit*
etiam inter ipsos Satanas. Nam *Et si mundi demones*
à proposito desecerint, iugo tamen servitutis subiacent,
atque ut carnis fecerunt, mandata per-
ficere iubentur. Ex eadem sententia deducit D.
L. 31. mor.
e. 18. 91.

Gregor. cur Deus cum Iob collocatus de demone
 sub nomine Elephantis seruum suum, eum
 appellet sempiternum: *Nam quid faciet tecum pa-*
tidum, & accipies eum seruum sempiternum?
Iob. 40.
90.

VI.
 Satan dicitur & voluntatem insana contra Deum flagare ne-
 feruus & quitta, nihilominus quoad opera, nec apicem
 Spiritus Dei ma-
 lus.

Quia licet verum esse concedamus, demonis
 voluntatem insana contra Deum flagare ne-
 feruus & quitta, nihilominus quoad opera, nec apicem
 Spiritus Dei ma-
 lus. Quia licet verum esse concedamus, demonis
 voluntatem insana contra Deum flagare ne-
 feruus & quitta, nihilominus quoad opera, nec apicem
 Spiritus Dei ma-
 lus. Quia licet verum esse concedamus, demonis
 voluntatem insana contra Deum flagare ne-
 feruus & quitta, nihilominus quoad opera, nec apicem
 Spiritus Dei ma-
 lus.

Eadem de causa opinatur D. Hieronymus
 in scriptura demonem nedum vocari: *Spiritus*
 in psal. 34. *Dii malum,* sed absolute, *Spiritus Domini:*
 quocirca illud Davidis de demone intelligit:

Angelus Domini persequens eos. Et hoc magis
 veritati consonum dicitur, quam quod alie
 rit Abulens. Quotiescumque in sacris literis
 scribitur absolute: *Spiritus Domini, seu Ange-*
lus Domini, semper de bonis Angelis intelli-
 gendum. Etiam, inquit D. Hieronymus aliquo-
 ties in sacra pagina dicitur diabolus absolute:
Angelus Domini, nedum ex natura sua, quam
 Deus bonam condidit, sed ex eo quod nec
 in modico, nec in magno nobis noceat, ni-
 si precepto, concessione, seu permissione
 Dei singulari: *Dominus* (asserit D. Hieron.) *istum*
illum creavit, & Dominus habet illum in pa-
restate. Illo sensu per Isaiam diabolus vocatur,
 Dominus milites suos fortissimos: *Ego voca-*
bo fortes meos. Quia vero de his latius egimus,
 modo super sedemus.

**§. 4. Demones dispersas dicimus, unde ad Deum
 recurrendum, ut eorum refragret mali-
 tiam.**

Satis congrue videtur hac posse declarari
 materia ex historia, quam dictante Spiritus
 tu S. narrat Moyses de ignitis serpentibus,
 qui filios Israel per desertum peregrinantes inua-
 serunt. Quando Deo rebelles obmurmurabant,
 in eius delicti poenam: *Misit Dominus in popu-*
lum ignitas serpentes: qui subito tanto furoris
 & ardore irruerunt in seduciosos, ut vinco motu
 infesto tam vehementi eos calore succenderent,
 ut siti exarescerent. Quæstionem mo-
 uet Abulens. unde natae dipteres: aut enim
 iam ante in desertis erant, aut non. Si erant,
 quomodo huc usque non perpergerunt? Si non
 erant, unde huc adductæ? Responset de his
 multa dici posse. Primum, à Deo tunc prius
 ibidem creatas in tam perversi populi suppli-
 cium: proprium enim linguarum ob loquentium
 supplicium, lingue sunt deuterque serpentum.
 Eadem mente produxit Deus per manum Moysi
 in Ægypto ranarum multitudinem prope infinitam
 ut his velut durissimo flagello cor Pharaonis, ac
 totius populi puniret obduratum.

Secundum vel dicendum adductas dipteres
 de Lybia regione non adeo remota, ubi sunt ite
 quentissima idque demonum ministerio, sicut dipteres
 primum locustas in Ægyptum: de quibus sic
 canit vates Regius: *Inmissiones per Angelos ma-*
los. Attamen convenientior est ratio tertia,
 quod realiter iam viderent in Arabia solitu-
 dine, quam Israhelita perambulabant, quæ in-

missima est & iniquosa, unde & in illa serpentes nascuntur vel maxime venenosi, calidissimi, leuissimi, ut ignis cometæ volantes dicitur à volatu stelle Solis. Illis nihilominus cum deserta abundarent, & filij Israël circumirent, nullum illis damnum inferrebat: eorumque Deus suspendebat actionem, ut quemquam aut nocerent, aut morderent; nisi eo modo, quo Deo placebat illis se concedebat, cum verò Dei vindictam flagitijs suis murmuratores irritant, serpentes in illos ategit, deditque potestatem, illos nocerent, mortisque insisterent vitæ, qualia facit textus eos commemorat inflixisse.

Hoc optime respondet illi quod Moyses Israelitis impetorat: *Ductor tuus fuit in silivudine magna atque terribili, in qua erat serpens.* Plurali substituit singulare, sicut dum ait: *Veni in terra grassissima: venit locusta:* quæ verò species erat illa serpentum? Adeo erant venenosi, ut solo nocerent videntque halitu, scorpionis & aspidæ, ignem instantes ardentissimum, & in inferreas ardentissimam, eratque regio illa adeo iniquosa, ut ne guttam aquæ quis inuenisset: *Serpens flatu advenit, & serpens sic dissipat, & nulla omnino aqua.* Ita ut serpentibus his ferocissimis tota scateret solitudo, veruntamen neminem morderant, iusticiebant neminem, nisi iuxta Dei sapientissimam ordinationem, datamque sibi facultatem.

Idem, preter de mundi deserto intelligas. Serpentibus abundat infernalibus, & myriades demoniorum terram perambulant, inter nos conuersantur, ipsos atomos numero vincunt, ut ex SS. Patrum sententia fufius alibi probauimus. Serpentes exuentes, horribiles, pleni veneno mortifero gehennali: at diuina cohibentur potentia, ne quid agant, nec vel vnguem aut capillum vestrum contingant nisi iuxta Dei aut voluntate aut promissione. Quocirca clamat Apostolus, vobis animum erigens, licet non disticamur magnas hostium nostrorum vires, & robur quale vel maximum, eos principes esse & potestates spirituales, eorumque vel maximum plus posse, quam mundum vniuersum in vnum collectum; si collatis viribus iustorum: at pro peruersa sua non sunt eos Deus agere voluntate & vires suas, quæ maxime sunt, exercere, nisi quantum suam concernit gloriam, nostrumque emolumentum: *Fidelis Deus qui non patitur*

Supposita hæc sententia, ut verissimam, aliam

inducit D. Gregor. non esse quod diabolum D. timeamus, aut cum illo rationes incamus: cum enim patens nobis sit notaque eius voluntas, quæ semper in nostram spirat perniciem, exploratum est tamen illum agere non posse, nisi quod iustæ conueniat rationi: *Satana voluntas semper iniqua est, sed nunquam potestas iniqua.* Ratio quoque oculis est patentissima; voluntatem enim habet ille ex se in malum obduratam at ex Deo potestatem, quæ bona est: *A seipso voluntatem habet, sed à Domino potestatem.* His concessis, si voluntatem attendas, tam noveris esse, quæ tibi quantumlibet potest, inferat & nocentem. Proinde demonem ut Deum adora, teipsum illi seruum dedices sempiternum, tuum illi consecra filiorumque sanguinem, illi pertinax semper remanet voluntas, quantumlibet potest tibi damnum adferendi.

Quocirca ut summam arguimus insipientiam impij Regis Achaz, ut sacra lectio testatur, qui sibi persuadens idola seu Syriæ diabolos auxiliari Theglathphalmar Syrorum regi sibi aduersario, illis sibi in animum inducit, maxima deserte sacrificia, & ut Deos adorare, quibus illos sibi reddat placatos, & nedum nullum inferant malum, sed & illi compatiuntur, serantque suppetias: *Ipsæ Rex Achaz immolauit victimas Dejs Damasci percussoribus suis, & dixit: Djs Regum Syriæ auxiliantur eis, quos ego placabo hostes, & aderunt mihi.* O caput excerebratum & inane, ipsos cogitas placare demones, & ab illis tibi impetrare subsidium? Ne hoc ab illis speraueris, spem pretio emisti; hæc namque in rostram inclinant riuam, ut quanto pinguiora illis obtuleris holocausta, tanto tibi studio molentur ardenti damna optare & procurare grauiora: est enim: *Satana voluntas semper iniqua, de quibus supra.*

Attamen si potentiam eius atenderis, sit hoc tibi certissimum illum non posse nisi quod expediat: nihil tibi potest, nisi quod expetere Deus illi concesserit: nec Deus agit quidquam, aut concedit, nisi quod expedit, & iusticie conuenit. Hinc merito vni iusti Deum timent: ipse namque est, qui diabolo potest dare potestatem; hunc verò minime, quum ridet, & exsibilant: *Formidari non debet, qui nihil, nisi permissus valet.* Cui nec tangere licuit potes, nec eorum vel seruum detrahere, nisi Christo consentiente, ut diximus, qua ratione accedat ille, vel presumat Domino repugnante, Dei seruos, & amicos

infestare, qui, idcirco, nec ad ædium Iob parietes Deo non indulgente potuit accedere propius: *Qui per semetipsum ire in peccatos non potuit, quid mirum, si sine conditoris sanctorum vir-*

V. Sancti dicent diabolum. L. 33. d. 2. Iob 40. 24.

do-mium contingere non valuit? Et hoc ipsum tractat D. Gregor. à Dei famulis dæmonem irrideri: illis enim Deus eum tradit ligatum, eo modo, quo tu animali licet ferocissimo, ligato, sic ut se commovere nequeat, illudis: hoc quippe Dominus Iob per elephantis similitudinem indicavit. *Nam quid illud est quasi ani aut ligabis eum ancillis tuis.* Proinde nec eorum myriades reformidant, licet tigris, leonum, vrsorum, basilicorum ac serpentum formis appareant exhorrendi. Res in D. Antonio patuit.

9 L. 3. d. 1. leg. cap. 16

Ad rem producit. D. Gregorius de S. Monacho Martio sui temporis exemplum: hic enim mundi valedicens fallacis, in speluncam se abdedit montis Marfici, ubi solis Angelis conuinebat, cœlestemque in terris agebat cœlibatum. Exarsit inuidia diabolus, & Monachum spelæo nisierit eliminare. Ea mente serpentis horrendi corpus ingreditur, ad caueam repit Monachi, qui eum orationi feruentius vacaret, ecce se viro offert hians ore faucibus dilatatis quasi eum deuoraturus: si quanto membra ad quietem componeret religiosus: adheret illi lateralis, oris sibilu paventisque terculamentis furiosus, at quanto diabolus in serpente minatur ferocior, tanto Monachus in serpente diabolum spernit, ridetque couillantior. Nunc manum ingerit orit, nunc pedes Monachus extendit, ac serpentis inferens dentibus sic eum irritat: *Euge age, serpens toruose, qui serpentis huius corpus intrasti, sit hoc tibi notissimum, me tua non timere terri clamenta, morde pedes, manus absorbe, si quid in me tibi concessum. Jam non vires tuas imbecilles, & nisi Domino coniuente, nihil posse. His tot substantijs dæmonem irritant animolus ut pudore suffusus triennio post victus euauerit.*

Loc. cit.

Hinc colligit D. Cypran. quod prælibauimus, ut tantis præualeamus inimicis, nec nobis vllum inferant damnum, non ab ipsis mendicandum auxilium, ut gentiles obcecati, tanto enim contra nos odio furunt inueterato, ut nec velint, nec possint aliud, quam omne nobis velle nocentium; & quantum vires ferunt ledere malevoli; sed ad Deum citius confugiendum, Deo supplicandum, qui tantis nos securos eripiat hostibus, nostro sanguini inferantibus, illis manum non extendat qua nos suis perturbat tormentibus, quibus

victi deiciantur, lapsus in clauem: Et nos inducas in mentationem, sed liberos nos in malo. Stultum te censent omnes, si lateribus tui altero faces ardentes, seu plumbum liquidum, (quo tyranni Martyres olim torquebant cruciatu) supponente; ad ignem conuerfus illum deprecaretis, quatenus suum tibi temperaret ardorem, aut si virgis caulis venibus aut grauiet fustibus mulctatus, ad fustes, virgæque conterfus, rogares iustanter ne te percuterent, corpulog; facerent; nec enim sum potest ignis ardorem mitigare, nec virgæ; nec fustes dolorem multo: illum rogares, qui manu flammam, virgas, baculosq; coninet, de cuius & voluntate & potestate, virgatum & ignis dependet actio: non enim te illa offendunt, quantum alter ea contemdit applicare. Diabolum vocat Christus ignem devorantem, fulgur, quod æs fortissimum consumit. *Videbam Sathanam sicut fulgur &c.* Virga est iustissima, & baculus querecus inflexibilis, quo Iob Deus flagellat hostes & quos vult punire, cõmunit: *Virga furoris mei, & baculus in manu mea.* Diabolo, lego apud D. Chrysostr. a. D. Ambrosij. b. velut atrocissimo carnificis, Paucis virtute Dei adulterum Corneliu castigauit: *Quem tradidit Sathanam in interitum carnis.* Diabolo, velut flagello quereco Pharaonis puniuit Deus obliuionem, plagis illi simnan illimis: *Immissiones per Angelos malos.* Diabolo velut virga acutissima Regis Saulis arguit inobedientiam. Diabolo suos in inferno comere inimicos, quos carnificum manibus tradidit crudelissimum extremos: *Tradidit eum torcoribus.* Idque adeo dependet divina voluntate, ut ne hilo quidem excedat in torquendo; nec in minimo Dei præcepta prætergrediantur. Hoc inter cetera diuinam nobis commendat iustitiam; sicut licet propemodum infiniti, qui gehennæ tormentis exponantur, vnicuique tamen tanta iustitæ æquitate poena per tortores irrogatur, quantum Deus cuique disposuit interendum. Vt autem te flammis, virgis, & baculis et pæuincolumem: non sit tuum diabolus refugium: tanta eum contra te prætracta incanduit malitia, ut ferri vincat duritiam: tanto te comburendi flagrat desiderio, ut ignis excedat ardorem. Ad Deum conuere, illi supplica, vires diaboli contineat, retardet impetum, cohibeatque potestatem.

Hanc profitebatur Iob Philosophiam, Sanctis omnibus Patribus applaudentibus: ut enim sensu hoc igne concematur, hoc baculo percuti, hæc virga emendat; bonis dæmonibus, intertempo

